

CO KDYSI BYLO NOVINKOU, aneb co se psalo před více než půl stoletím v populárním měsíčníku „Svět techniky“

Stroje ovládané dálkově

V Novosibiřském ústavu spojů vyrobili secí stroje s dálkovým rádiovým ovládáním. Jejich zvláštností je, že na poli pracují samy bez obsluhy. Secí stroj ovládá traktorista z těžkého pásového traktoru nebo také radiostanice uložená na pokraji pole. Rádiový secí stroj se hodí hlavně pro hnízdové sázení okopanin. ■

Padáky pro horolezce

Jde o bezpečnostní padáky, které se vyznačují tím, že jich lze použít i při velmi nízkých letech. Na otevření potřebují minimální výšku 4 m a jejich otevření probíhá za podpory výbušného zařízení uloženého ve složeném padáku. Padák je určen nejen pro letce, ale i pro výškové montéry nebo horolezce. ■

Obrazovky pod drobnohledem

Každá vyrobená obrazovka v rožnovské Tesle prochází několika přesně danými zkouškami. Jednu z nich, měření nového typu stodesetistupňové obrazovky, provádí na speciálních přístrojích Oldřich Trhut. ■

Výtah v koloseu

Teprve nedávno objevili v římském koloseu šachtu, ve které se kdysi pohyboval obrovský výtah. Tímto výtahem se na arénu dopravovali gladiátoři a také divoká zvěř. Celý zvedací mechanismus byl uložen pod zemí a obsluhovalo jej 60 otroků. ■

Zajímavost o vodě

Voda pokrývá téměř 3/4 povrchu Země, avšak produkty moří a řek tvoří pouze jedno procento potravy člověka. ■

Umělý chlorofyl

V Ústavu pro organickou chemii vysoké školy technické v Mnichově se povedlo uměle vyrobit chlorofyl. Jde o objev nesmírné důležitosti. Chlorofyl je obsažen v rostlinách a umožňuje přeměnu kyslíčnanu uhlíkatého, využitím slunečního záření, ve škrob a cukr. ■

Soustružení vibrujícími noži

V sovětských pokusných závodech začali zkoušet soustružení kovových obrobků vibrujícími noži. Tento způsob obrábění se hodí hlavně pro automatické výrobní linky, protože odpadové třísky se následkem vibrace ihned po odebrání lámou a odhazují. Při starém způsobu obrábění se dlouhé pásy třísek shromažďují v pracovním prostoru stroje, čímž se narušuje řádný chod automatické výrobní linky. ■

Nejmodernější telefon

Švédská firma Tjeders Industrier-Malmköping dala na trh nejnovější druh stolního telefonního přístroje. Je vyroben z plastické hmoty, je lehký, vkusný, praktický a moderní. Mikrofon, naslouchací mušle a podstavec s voličem jsou pohromadě. Přístroj se dodává ve dvou provedeních, buď s normálním číselníkovým voličem, nebo s tlačítky pro oboustranný volný rozhovor (až 20 účastnických míst) při vnitropodnikovém styku. Podle přání zákazníka se do přístroje zamontuje buď bzučák, nebo světelná signalizace. Mobilita přístroje umožňuje jeho libovolné postavení na přeplněném stole, a to hlavně v zorném poli viditelnosti pracovníka. ■

Pohon na plyn

Inženýři Saratovského státního projekčního a vědecko-výzkumného institutu vyzkoušeli zkpalněný plyn pro pohon zemědělských kombajnů. Ukázalo se, že při použití zkpalněného plynu výkon kombajnu podstatně stoupl a že se také značně snížila spotřeba paliva. Kromě toho se také snížilo opotřebování motorové části kombajnu o polovinu. ■

Jako z „pomerančové kůry“

V NSR se vyrábí malý kulovitý víkendový domek z plastických hmot. Je sestaven z osmi vodotěsně spojených segmentů ze skelného laminátu s izolační vložkou. Prostor domku je rozdělen na kuchyň, koupelnu a malou obytnou místnost sloužící současně jako ložnice. Součástí domku lze snadno dopravovat ve velké bedně. Pro jeho postavení není třeba základů. ■

Silné vlečné sítě

Co všechno musí vydržet vlečné sítě mořských rybářských lodí? Např. primát v maximální odolnosti síti má bezesporu britská loď St. Clair, neboť před časem „vylovila“ ponorku válečného námořnictva a nedávno zas kostru obrovitého mamuta. Zajímavé na tom je, že sítě tyto neobvyklé úlovky vydržely téměř bez poškození. ■

Doprava letadlem rychlostí větší než zvuk

Francouzští konstruktéři pracují na projektu dopravního letadla, které má mít dvojnásobnou rychlost zvuku, tj. Mach 2. Prototyp má být hotov asi za čtyři roky (tj. v roce 1964 - pozn. redakce). Současně s touto zprávou se dovídáme z Moskvy, že sovětská inženýři značně postoupili v přípravě projektu dopravního letadla, jež bude létat 3 a půlkrát rychleji, než se šíří zvuk. ■

Audio noviny i knihy

Stále větší oblibu získávají mezi slepci na celém světě noviny i celé knihy namluvené na magnetofonovém pásku. Pásky jsou pak dopravovány ve výrazně označených obálkách a pošta je doručuje přednostně. Je možno je přehrávat na diktafonech nebo magnetofonech s nízkými rychlostmi posuvu pásky (4,75 cm/vt. i menší). ■

Teploty na Měsíci

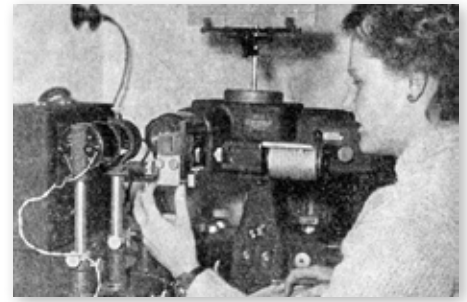
Rozdíl teplot na Měsíci je takový, že kdyby tam přistáli lidi, tak by se mohli ve dne koupat v roztavené síře (teplota dosahuje +129,5 °C) a v noci by mohli bruslit na zamrzlém alkoholu (-127,5 °C). ■

Silikalcit

Novým úspěchem sovětských stavbařů je materiál nazvaný Silikalцит, který se vyrábí z levných materiálů, ale disponuje vysokou pevností (až 1400 kg/cm²) a svými dalšími vlastnostmi předstihuje beton. ■

Speciální skla z tuzemska

Výzkum výroby optických skel a zavedení jejich výroby ušetří milión korun, za který jsme museli kupovat tento druh skla v zahraničí. Po výzkumu a stanovení technologie ve Výzkumném ústavu sklářském se nyní vyrábí u nás také sklo pohlcující neutronové záření, skla ochranná a korekční, čtyři základní typy signalizačních skel pro železniční dopravu, řada nových chemických skel světové úrovně značek Sial a Simax i zátavové sklo pro vakuovanou techniku. ■

Italská statistika

V Itálii bylo loni (1959) zaregistrováno 3 075 336 motorových vozidel v pojízdném stavu. Nejvíce vozidel připadá na provincii Lombardie. Je však zajímavé, že nejčítelnější dopravní ruch není v Římě, ale v Mediolani. ■

Ruda ze dna řeky

Nesporné prvenství mezi sovětskými doly získává krivorožský železrůdný důl Saksahan, budovaný přímo na březích řeky. Zásadou geologů byla pod řečištěm objevena bohatá ložiska kvalitní železné rudy. Aby ji bylo možno získat, byli ke stavbě dolu povoláni hydrotechnikové. V nejbližších týdnech poteče voda v řece jiným směrem, neboť stavba odvodního kanálu se blíží k dohotovení. Za několik měsíců se již po kolejích po dně řeky rozjedou elektrické lokomotivy s vozíky naplněné rudou. Tak ze dna řeky budou letos poprvé vytěženy první tisíce tun železné rudy. ■

Vyhraďte vstupenky do NTM

Stačí vyluštit a zaslat na adresu redakce:

TechMagazín, K Červenému dvoru 24, 130 00 Praha 3

CENA PRO TŘI PRVNÍ NEJRYCHLEJŠÍ ŘEŠITELE:

Volná vstupenka pro dvě osoby do Národního technického muzea v Praze. Čestnou vstupenku je možno kdykoliv směnit v pokladně muzea. Nenechte si ujít jedinečný zážitek z nově koncipovaných expozic představujících staletí technického vývoje.

Pravidla sudoku jsou prostá:

stačí vyplnit hrací plochu složenou z devíti čtverců tak, aby v každé řadě, v každém sloupci a také v každém čtverci byly umístěny číslice od 1. do 9., přičemž se čísla v jedné řadě, sloupci či čtverci nesmí vyskytnout dvakrát.

Vyluštění sudoku z minulého čísla TM 12/2015:

1	3	7	9	5	2	6	8	4
5	4	2	1	6	8	3	7	9
8	9	6	4	3	7	1	2	5
2	8	1	3	7	5	4	9	6
3	5	4	2	9	6	7	1	8
6	7	9	8	1	4	5	3	2
9	6	3	5	2	1	8	4	7
7	2	8	6	4	3	9	5	1
4	1	5	7	8	9	2	6	3

Vylosování luštitelů sudoku z minulého čísla:

Květa Šemberová, Plzeň

Karel Pokorný, Nymburk

Pavel Adam, Praha

	2			6	1	5		
					7	2	1	
			2		9		6	7
					5			6
	8	9				3	5	
2			3					
9	6		4		8			
	3	5	7					
		2	1	5			4	